

ReSocia, n.o., 072 62 Petrovce 2
Zariadenie opatrovateľskej služby
072 41 Remetské Hámre 27

Príloha č. 1
Interný dokument
Krizový plán

Terminológia

Krizové riadenie je riadenie, ktorého cieľom je zaistiť zvládnutie možných kritických situácií v rámci pôsobnosti orgánov krízového riadenia a plnenia opatrení a úloh uložených vyššími orgánmi krízového riadenia (na zvládnutie sa spravidla používajú právne opatrenia „vyhlásenie krízovej situácie“, ktoré umožňuje dočasne obmedziť práva a slobodu ľudí, použiť nadštandardné zdroje a pod.), a to vrátane zaistenia prípravy na zvládnutie možných kritických situácií. Jeho cieľom je:

- identifikovať, rozpoznať a predchádzať vzniku možných kritických situácií,
- zaistiť prípravu na zvládnutie možných kritických situácií,
- zaistiť zvládnutie možných kritických situácií v rámci pôsobnosti orgánov krízového riadenia a plnenia opatrení a úloh uložených vyššími orgánmi krízového riadenia.

Krizová situácia je taký časovo a priestorovo vymedzený alebo ohraničený priebeh javov a procesov, po narušení rovnovážneho stavu spoločenských, prírodných a technologických systémov a procesov, v dôsledku ktorých sú ohrozené životy ľudí, životné prostredie, ekonomika, duchovné a hmotné hodnoty štátu alebo regiónu a jeho obyvateľov a môže byť narušené fungovanie inštitúcií verejnej moci. Na podporu riešenia krízovej situácie sú uplatňované nástroje krízového riadenia vrátane vyhlásenia krízového stavu v zmysle ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

Krizovú situáciu ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. obdobie, počas ktorého je bezprostredne ohrozená alebo narušená bezpečnosť štátu a ústavné orgány môžu po splnení podmienok ustanovených v tomto ústavnom zákone na jej riešenie vypovedať vojnu, vyhlásiť vojnový stav alebo výnimočný stav, alebo núdzový stav.

Krizovú situáciu mimo času vojny a vojnového stavu analogicky definuje aj zákon č. 387/2002 Z. z. ako obdobie, počas ktorého je bezprostredne ohrozená alebo narušená bezpečnosť štátu a ústavné orgány môžu po splnení podmienok ustanovených v ústavnom zákone alebo osobitnom zákone na jej riešenie vyhlásiť výnimočný stav, núdzový stav alebo mimoriadnu situáciu.

Krizové riadenie mimo času vojny a vojnového stavu definuje zákon č. 387/2002 Z. z. ako súhrn riadiacich činností orgánov krízového riadenia, ktoré sú zamerané na analýzu a vyhodnotenie bezpečnostných rizík a ohrození.

Mimoriadna situácia je časovo a priestorovo determinované ohrozenie života, zdravia, majetku a životného prostredia, hospodárstva štátu aj orgánov verejnej správy, vyvolané pôsobením negatívnych následkov mimoriadnych udalostí, ktoré si vyžadujú použitie postupov, nástrojov, zdrojov, síl a prostriedkov krízového riadenia.

Zákon č. 042/1994 Z. z. pod mimoriadnou situáciou rozumie obdobie ohrozenia alebo obdobie pôsobenia následkov **mimoriadnej udalosti** na život, zdravie alebo majetok, ktorá je vyhlásená podľa tohto zákona; počas nej sa vykonávajú opatrenia na záchranu života, zdravia alebo majetku, na znižovanie rizík ohrozenia alebo činnosti nevyhnutné na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti. Vyhlasuje sa alebo odvoláva prostredníctvom hromadných informačných

prostriedkov. Mimoriadna situácia sa nevyhlasuje, ak bol vyhlásený výnimočný stav alebo núdzový stav.

Mimoriadna udalosť - zákon č. 042/1994 Z. z. pod mimoriadnou udalosťou rozumie živelnú pohromu, haváriu, katastrofu, *ohrozenie verejného zdravia II. stupňa* alebo teroristický útok.

Hospodárska mobilizácia - zákon č. 179/2011 Z. z. pod hospodárskou mobilizáciou rozumie súbor hospodárskych činností a organizačných činností a opatrení vykonávaných v období krízovej situácie alebo pripravovaných a vykonávaných v stave bezpečnosti. Hospodárska mobilizácia okrem iného slúži na riešenie krízových situácií a na zmiernenie ich následkov prostredníctvom hospodárskej mobilizácie. Vytvárajú sa ňou predpoklady na zabezpečenie zdrojov, ktorými sú *životne dôležité tovary a služby* a potrieb nevyhnutných pre zabezpečenie činnosti aj *subjektov hospodárskej mobilizácie*.

Subjekt hospodárskej mobilizácie

Zákon č. 179/2011 Z. z. za subjekty hospodárskej mobilizácie okrem iného stanovuje aj podnikateľ'a, rozpočtovú organizáciu, príspevkovú organizáciu alebo neziskovú organizáciu poskytujúcu všeobecne prospešné služby ak boli za subjekt hospodárskej mobilizácie určené

- rozhodnutím ústredného orgánu vo svojej územnej pôsobnosti alebo vyššieho územného celku vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti vydaným *v stave bezpečnosti* alebo
- písomným príkazom vedúceho ústredného orgánu vo svojej pôsobnosti, prednostu okresného úradu vo svojom územnom obvode, prednostu okresného úradu v sídle kraja v územnom obvode kraja alebo predsedu vyššieho územného celku vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti vydaným *v období krízovej situácie*. Proti príkazu v období krízovej situácie nie je prípustné odvolanie!

Opatrenia hospodárskej mobilizácie sú stanovené zákonom č. 179/2011 Z. z. a okrem iného do nich patrí organizácia zdravotníckeho zabezpečenia a *organizácia sociálneho zabezpečenia*.

Organizáciou sociálneho zabezpečenia (v hospodárskej mobilizácii) sa na účely zákona č. 179/2011 Z. z. rozumie

- realizácia opatrení pre poistencov a príjemcov dávok;
- realizácia opatrení poskytovateľmi štátnej sociálnej podpory pre príjemcov dávok štátnej sociálnej podpory a
- *realizácia opatrení poskytovateľmi sociálnej pomoci pre obyvateľstvo odkázané na sociálnu pomoc.*

Pracovná povinnosť - zákon č. 179/2011 Z. z. pod pracovnou povinnosťou myslí povinnosť zamestnanca zotrvať v zamestnaní a vykonávať prácu aj na inom ako dohodnutom mieste výkonu práce, ak zamestnávateľom je *subjekt hospodárskej mobilizácie* a ak dotknuté pracovné miesto je pracovným miestom v organizačnej štruktúre subjektu hospodárskej mobilizácie v období krízovej situácie ako aj povinnosť fyzickej osoby plniť úlohy nevyhnutné na zvládnutie opatrení hospodárskej mobilizácie v období krízovej situácie.

Interný krízový tím - členov určuje štatutárny zástupca organizácie. Výber členov môže byť otvorený a stanovuje sa na základe identifikovaných možných kritických situácií. Zväčša sú to vedúci pracovníci (vrcholový, stredný a nižší manažment).

Krízový plán je súbor jednotných a špecifických dokumentov, údajov, opatrení a príloh, určený na riešenie krízových a mimoriadnych situácií v štátnej správe, miestnej správe, v právnických a fyzických osobách a v ďalších subjektoch, spracovaný na základe ich úloh v systéme krízového riadenia alebo ako reakcia na analýzu a hodnotenie ich vnútorných a vonkajších ohrození.

Kritická infraštruktúra sú fyzické, kybernetické a organizačné (obslužné) systémy, ktoré sú nutné pre zaistenie ochrany životov a zdravia ľudí a majetku, minimálneho chodu ekonomiky a správy štátu. Pozn.: ide o minimálne množstvo funkčných infraštruktúr, ktoré zaistia pri kritickej situácii prežitie ľudí, stabilizáciu situácie a umožnia naštartovanie rozvoja.

Plán kontinuity - plán odozvy, ktorý obsahuje postupy, nástroje a činnosti pre zvládnutie zlyhania technológií, infraštruktúr a služieb s cieľom zaistiť prežitie ľudí pri kritických situáciách.

Nepravdepodobná udalosť - udalosť, ktorá je neočakávaná na základe vykonanej analýzy rizík na stanovenej hladine vierohodnosti.

Nepredvídateľná udalosť - nepravdepodobná udalosť, ktorú nie je možné identifikovať na základe vykonanej analýzy rizík na stanovenej hladine vierohodnosti.

Iniciačná udalosť - udalosť, ktorá odštartuje pohromu / reťazec prepojených škodlivých javov.

Očakávaná udalosť - udalosť, ktorej výskyt je očakávaný v určitom časovom intervale na základe vykonanej analýzy rizík na stanovenej hladine vierohodnosti.

Preventívne opatrenie - opatrenie na odstránenie príčiny potenciálnej nehody alebo inej potenciálne neželanej situácie. Môže existovať viac ako jedna príčina potenciálnej nehody. Preventívne opatrenie sa prijíma s cieľom zabrániť výskytu nehody alebo neželanej situácie, zatiaľ čo nápravné opatrenie sa prijíma s cieľom zabrániť opakovanému výskytu.

Nápravné opatrenie - opatrenie na odstránenie príčiny zistenej nehody alebo inej neželateľnej situácie. Môže existovať viac ako jedna príčina nehody. Nápravné opatrenie sa vykonáva s cieľom zabrániť opakovanému výskytu, zatiaľ čo preventívne opatrenie sa prijíma s cieľom zabrániť výskytu.

Rozdiel je medzi nápravou a nápravnou činnosťou. Náprava je opatrenie na odstránenie nehody. Náprava sa môže urobiť v spojení s nápravným opatrením. Náprava môže napríklad byť prepracovanie alebo pretriedenie.

Pochybenie - nevykonanie výkonu podľa stanoveného plánu alebo vykonanie výkonu podľa zlého plánu. Takmer pochybenie je pochybenie, ktorému bolo v poslednej chvíli (vedome alebo nevedome) zabránené.

Chyba - nesplnenie stanovenej požiadavky.

Neopatrnosť - nevykonanie výkonu takým spôsobom, akým by ho vykonal priemerný pracovník v rovnakom postavení, s rovnakým vzdelaním a rovnakou kvalifikáciou v danej situácii. **Nedbanlivosť** - vedomé nedodržanie pravidiel, ktoré nemôže byť tolerované.

Mimoriadna udalosť (nežiaduca udalosť) – je akákoľvek udalosť, pri ktorej došlo k pochybeniu v priebehu sociálnej starostlivosti, výkonu alebo procedúry. Mimoriadna udalosť má za následok rôzne stupne poškodenia zdravia prijímateľa sociálnej služby (dočasné, trvalé alebo smrť).

Nebezpečenstvo - zdroj možného ohrozenia alebo škody.

Ohrozenie - vlastnosť objektu alebo výkonu ktorá môže spôsobiť negatívny jav, úraz alebo škodu.

Infekcia – vzniknutie a vývin alebo rozmnožovanie infekčného agensa v makroorganizme. Výsledkom infekcie môže byť klinicky zjavné (manifestné) ochorenie (typická a atypická infekcia) ako aj infekcia bez klinických príznakov (latentná a inaparentná infekcia). Prítomnosť živých mikroorganizmov na neživých predmetoch nie je infekcia, ale **kontaminácia**.

Infektivita – vlastnosť biologického agensa, ktorá odráža relatívnu ľahkosť, s akou tento dokáže preniknúť a pomnožiť sa v hostiteľskom organizme. Patogény s vysokou infektivitou majú nízku infekčnú dávku a dokážu vyvolať ochorenie pri preniknutí malého počtu infekčných partikul do organizmu. Infektivita nemá žiadny vzťah k inkubačnému času a k závažnosti vyvolaného ochorenia.

Invazivita – schopnosť mikrobov prenikať do tkanív hostiteľa, množiť sa v nich a svojou prítomnosťou a produkciou svojich metabolitov poškodzovať vitálne funkcie makroorganizmu.

Izolácia – oddelenie pacientov (PSS) postihnutých chorobou od ostatných ľudí, aby sa zabránilo ďalšiemu šíreniu choroby na komunitu alebo zdravotných (sociálnych) pracovníkov.

Karanténne opatrenia = karanténa – zvýšený zdravotný dozor a lekársky dohľad.

Kontakty – osoby, ktoré sa dostali do kontaktu s potvrdeným alebo pravdepodobným prípadom, počas obdobia začínajúceho sa 24 hodín pred prejavom sa príznakov. Kontakty možno rozdeliť do dvoch skupín:

- kontakty v domácnosti a osoby, ktoré boli v priamom kontakte s prípadom, kontakty s infekčným materiálom,
- osoby, ktoré strávili istý čas v tom istom priestore alebo mali spoločný klimatizačný systém ako postihnuté osoby.

Nosič – človek alebo zviera bez klinických príznakov ochorenia, ktorý vo svojich tkanivách prechováva a vylučuje infekčný agens a je potenciálnym zdrojom nákazy pre vnímavého hostiteľa. Nosičstvo môže existovať v priebehu inaparentnej infekcie (zdravý, asymptomatický nosič) alebo počas inkubačného času (nosič v inkubácii), v rekonvalescencii, alebo u perzistujúcich infekcií (chronický nosič). Nosičstvo môže byť krátkodobé i dlhodobé s vylučovaním pravidelným aj intermitentným.

Ohnisko nákazy – lokalita, v ktorej sa uskutočňuje proces šírenia nákazy. Jej súčasťou je zdroj/e nákazy, vnímavý hostiteľia, ktorí mohli byť exponovaní infekčným agensom, a tiež všetky súčasti vonkajšieho prostredia tejto lokality.

Ohrozenie – stav systému, ktorý vzniká a trvá v dôsledku existencie a uvedomenia si potenciálneho narušenia jeho bezpečnosti. Je to aktivizované riziko, ktoré pôsobí proti záujmom subjektu a konkrétnej situácie, ktoré bezprostredne znemožňujú naplnenie jeho záujmov.

Ohrozenie verejného zdravia – udalosť/incident, stav alebo látka, ktorej existencia predstavuje potenciálnu rýchlu, priamu alebo nepriamu hrozbu pre zasiahnutú verejnosť, v miere postačujúcej na vyvolanie krízy.

Pandémia – veľmi rozsiahla epidémia, ktorá spravidla prekračuje hranice štátov a niekedy aj kontinentov a na rozdiel od epidémie nie je priestorovo ohraničená. Pandémia vzniká rýchlym rozšírením pôvodcu, proti ktorému ešte nie je v populácii ani čiastočná imunita.